

Kontrolní závěr z kontrolní akce

16/19

Peněžní prostředky státu určené na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly *Grantová agentura České republiky*

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále také „NKÚ“) na rok 2016 pod číslem 16/19. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ RNDr. Petr Neuvirt.

Cílem kontroly bylo prověřit poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu určených na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly *Grantová agentura České republiky*.

Kontrolováno bylo období od roku 2011 do roku 2015, v případě věcných souvislostí i období předcházející a následující. Kontrola byla prováděna u kontrolovaných osob od června 2016 do prosince 2016.

Kontrolované osoby:

Grantová agentura České republiky, Praha (dále také „GA ČR“); Univerzita Karlova v Praze; Masarykova univerzita, Brno; Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem; Univerzita Palackého v Olomouci; Univerzita Pardubice; Biofyzikální ústav AV ČR, v.v.i., Brno; Ústav experimentální botaniky AV ČR, v.v.i., Praha; Ústav fyzikální chemie J. Heyrovského AV ČR, v. v. i., Praha.

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly kontrolované osoby – GA ČR a Univerzita Karlova, vypořádali jednotliví vedoucí skupin kontrolujících rozhodnutími o námítkách. Odvolání, které proti rozhodnutí o námítkách podaly GA ČR a Univerzita Karlova, bylo vypořádáno usnesením Kolegia NKÚ.

Kolegium NKÚ na svém V. jednání, které se konalo dne 20. března 2017, **schválilo** usnesením č. 10/V/2017 **kontrolní závěr** v tomto znění:

Souhrn

NKÚ provedl kontrolu poskytování, čerpání a užití peněžních prostředků státu určených na účelovou podporu výzkumu a vývoje prostřednictvím rozpočtové kapitoly *Grantová agentura České republiky*.

GA ČR je organizační složkou státu a správcem rozpočtové kapitoly. Řídí se zákonem č. 130/2002 Sb.¹ (dále také „zákon“) a zabezpečuje zejména vyhlášení veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích (dále také „VaVal“) na podporu základního výzkumu². V letech 2011 až 2015 poskytla GA ČR na podporu grantových projektů základního výzkumu 15,3 mld. Kč. Specifikace jednotlivých skupin grantových projektů je uvedena v příloze č. 1 tohoto kontrolního závěru.

Kontrolou bylo zejména prověřeno, zda peněžní prostředky na podporu základního výzkumu poskytovala GA ČR v souladu s národními koncepčními dokumenty a právními předpisy transparentním způsobem a zda tyto prostředky přinesly předpokládané výsledky.

NKÚ provedl kontrolu u GA ČR a osmi příjemců podpory, u kterých prověřil 33 projektů.

NKÚ při kontrole zjistil:

GA ČR neplnila povinnost spolupodílet se na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu³, která jí byla uložena *Národní politikou výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015*. GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum⁴, přestože z národních koncepčních dokumentů tato potřeba jednoznačně vyplývá. U veřejné soutěže na podporu standardních grantových projektů na rok 2012 postupovala v rozporu se zákonem. Kontrolou byly zjištěny skutečnosti, které negativně ovlivnily transparentnost výběru projektů. Cíle již ukončených kontrolovaných projektů byly splněny. Kvalitu dosahovaných výsledků GA ČR souhrnně za poskytnutou podporu nesledovala, celkové dopady podpory tak nebylo možné vyhodnotit. V kvalitě základního výzkumu Česká republika za evropským průměrem zaostává.

¹ Zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací).

² Základní výzkum byl v kontrolovaném období zákonem č. 130/2002 Sb. definován jako teoretická nebo experimentální práce prováděná zejména za účelem získání nových vědomostí o základních principech jevů nebo pozorovatelných skutečností, která není primárně zaměřena na uplatnění nebo využití v praxi. S účinností od 2. 7. 2016 se základním výzkumem rozumí experimentální nebo teoretická práce vykonávaná především za účelem získání nových poznatků o základních principech jevů a pozorovatelných skutečností, která není zaměřena na přímé komerční uplatnění nebo využití.

³ Aplikovaný výzkum, experimentální vývoj a realizace jejich výsledků v inovacích.

⁴ Orientovaný základní výzkum je definován ve strategickém dokumentu *Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací*. Orientovaný základní výzkum se provádí s očekáváním získání nových poznatků, které vytvoří širokou znalostní základnu pro řešení současných nebo očekávaných problémů, využití současných nebo očekávaných příležitostí.

1. Grantové agentuře České republiky byla uložena povinnost spolupodílet se na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu, přesto GA ČR tuto provázanost nesledovala, nevyhodnocovala a systematicky nepodporovala. Podpora projektů zahrnujících všechny fáze inovačního procesu přitom vede k zefektivnění činnosti výzkumných organizací.
2. GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum s cílem podpořit oblasti s vyšším předpokladem návaznosti a využití výsledků v následných fázích inovačního procesu. Namísto koncentrace části podpory do strategických oblastí upřednostňovala rovnoměrné rozložení podpory grantových projektů do všech pěti vědních oborů, které postihují všechny oblasti základního výzkumu. Z národních koncepčních dokumentů i z interních materiálů GA ČR přitom vyplývá potřeba strategického orientování části základního výzkumu do stanovených prioritních oblastí VaVal.
3. V oblasti veřejných soutěží na podporu standardních grantových projektů na rok 2012 a na „podporu excelence“ na rok 2014 byly kontrolou zjištěny skutečnosti, které negativně ovlivnily transparentnost výběru projektů. V rozporu se zákonem GA ČR změnila podmínky již vyhlášené veřejné soutěže. Vytvořila tak nerovné soutěžní podmínky, čímž mohla některé uchazeče zvýhodnit. Předsednictvo GA ČR rozhodlo o poskytnutí podpory jiným projektům, než které navrhla oborová komise na základě hodnocení projektů, které bylo výsledkem odborných jednání a oponentních posudků externích hodnotitelů, včetně zahraničních. Hodnotící kritéria uvedená v zadávacích dokumentacích nebyla zcela totožná s kritérii, která hodnotili posuzovatelé v hodnoticích protokolech. GA ČR nevytvářela písemné záznamy o hodnocení veškerých kritérií, a jejich zohlednění tak nebylo ověřitelné.
4. GA ČR vyplácela podporu na druhý a další roky řešení projektů vždy až po uzavření dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory na daný rok. Těmito dodatky přitom nebyly ve většině případů měněny již sjednané podmínky. Nutnost uzavření těchto dodatků vedla k administrativně náročnému systému pro GA ČR i příjemce a rovněž k opožděnému vyplácení podpory příjemcům.
5. GA ČR nesledovala kvalitu dosahovaných výsledků za jednotlivé vědní obory ani souhrnně za poskytnutou podporu, a nemohla proto adekvátně vyhodnotit celkové dopady této podpory.
6. V kvalitě základního výzkumu Česká republika nedosahuje evropského průměru. Zaostává za evropským průměrem v indikátorech měřících kvalitu publikací, které jsou téměř výhradním výstupem základního výzkumu a měřítkem úspěšnosti jejich autorů. Česká republika rovněž není úspěšná v mezinárodním srovnání v získávání grantů Evropské výzkumné rady.
7. Cíle již ukončených kontrolovaných projektů příjemci splnili, neměli však povinnost smluvně se zavázat ke konkrétnímu počtu a kvalitě dosažených výsledků (výstupů z cílů, především ve formě publikační činnosti). U 13 projektů bylo zjištěno porušení podmínek čerpání poskytnuté podpory, které NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně.

Finanční kontroly⁵ provedené GA ČR poukazují na nárůst zjištěných porušení oprávněného použití finančních prostředků i počtu podaných oznámení finančnímu úřadu.

Doporučení:

NKÚ doporučuje, aby GA ČR:

- sledovala, vyhodnocovala a systematicky podporovala provázanost grantových projektů základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu;
- cíleně směřovala podporu i do orientovaného základního výzkumu;
- odstranila ze zadávacích dokumentací veřejných soutěží na podporu projektů možnost prodloužit soutěžní lhůtu, což je v rozporu s ustanovením § 17 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb.;
- sjednotila hodnoticí kritéria uvedená v zadávacích dokumentacích s hodnoticími kritérii uvedenými v hodnoticích protokolech a vytvářela písemný a ověřitelný záznam o hodnocení veškerých hodnoticích kritérií;
- uzavírala dodatky ke smlouvám o poskytnutí podpory jen v opodstatněných případech;
- sledovala a vyhodnocovala kvalitu výsledků souhrnně za všechny podpořené projekty.

I. Úvod do kontrolované problematiky

A. Činnost GA ČR

GA ČR byla zřízena zákonem č. 300/1992 Sb.⁶ a svou činnost zahájila v roce 1993. V současné době se řídí zákonem č. 130/2002 Sb. GA ČR poskytuje účelovou podporu grantových projektů základního výzkumu formou veřejných soutěží ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích. Je povinna svoji činnost řídit příslušnými právními předpisy a národními koncepčními materiály upravujícími oblast VaVal. Na léta 2016–2020 má GA ČR rovněž vypracovanou vlastní koncepci činnosti.

GA ČR zabezpečuje zejména přípravu a realizaci skupin grantových projektů, hodnocení a výběr návrhů projektů, kontrolu plnění smluv o poskytnutí podpory nebo rozhodnutí o poskytnutí podpory a čerpání, hodnocení a kontrolu průběhu řešení, spolupráci s obdobnými zahraničními agenturami.

B. Objem a struktura poskytnuté účelové podpory

Přehled účelové podpory GA ČR v období let 2011 až 2015 dle skupin projektů zobrazuje následující tabulka.

⁵ Finanční kontrola dle ustanovení § 13 odst. 3 zákona.

⁶ Zákon č. 300/1992 Sb., o státní podpoře výzkumu a vývoje.

Tabulka č. 1: Účelová podpora GA ČR dle skupin projektů v letech 2011 až 2015 (v tis. Kč)

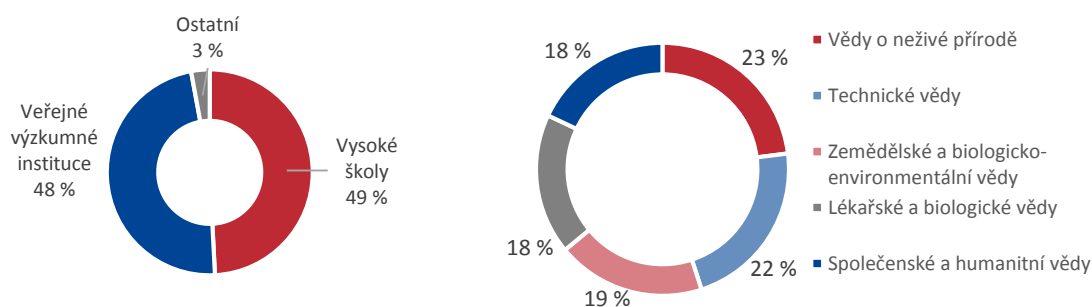
Skupiny projektů	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem	Podíl celkem
Standardní projekty	1 955 230	2 288 403	2 505 378	2 552 850	2 752 629	12 054 490	78,6 %
Postdoktorские projekty	192 299	478 890	248 237	278 215	177 377	1 375 018	9,0 %
Projekty na podporu excelence	-	36 276	328 428	468 169	485 517	1 318 390	8,6 %
Doktorские projekty	159 448	39 380	-	-	-	198 828	1,3 %
Mezinárodní projekty	40 270	42 432	22 446	36 212	52 518	193 878	1,3 %
Juniorské granty	-	-	-	-	89 791	89 791	0,6 %
Bilaterální projekty	-	-	32 314	13 386	2 038	47 738	0,3 %
EUROCORES	16 172	12 591	8 696	543	-	38 002	0,2 %
LA granty	-	-	-	-	14 855	14 855	0,1 %
Celkem	2 363 419	2 897 972	3 145 499	3 349 375	3 574 725	15 330 990	100 %

Zdroj: přehled účelové podpory GA ČR.

Pozn.: Bez započítání vratek grantů.

Největšími příjemci účelové podpory základního výzkumu byly veřejné výzkumné instituce a vysoké školy. V letech 2011 až 2015 obdržely celkem 15,3 mld. Kč. Účelovou podporu GA ČR členila do pěti vědních oborů⁷. Rozdělení účelové podpory dle příjemců a vědních oborů uvádí následující graf.

Graf č. 1: Účelová podpora GA ČR dle příjemců a vědních oborů v letech 2011–2015

Zdroj: data poskytnutá GA ČR.

V letech 2011 až 2015 rozdělila GA ČR účelovou podporu mezi jednotlivé obory rovnoměrně. Podíl na celkové podpoře se pohyboval od 18 % u společenských a humanitních věd, do 23 % u věd o neživé přírodě.

Průměrná předpokládaná podpora jednoho standardního projektu v letech 2011 až 2016 činila 5,5 mil. Kč. U projektů na „podporu excelence“ činila průměrná předpokládaná podpora jednoho projektu s počátečním rokem řešení 2012 téměř 93 mil. Kč a s počátečním rokem řešení 2014 téměř 64 mil. Kč.

C. Proces hodnocení návrhů projektů

GA ČR využívá metodu hodnocení návrhů projektů „peer review“, neboli hodnocení návrhů projektů experty. Každý návrh projektu musí mít minimálně dva nezávislé posudky.

⁷ Vědy o neživé přírodě, technické vědy, zemědělské a biologicko-environmentální vědy, lékařské a biologické vědy, společenské a humanitní vědy.

K projektům, které postoupí do další fáze posuzování, musí být následně vypracován alespoň jeden zahraniční posudek.

Projekty jsou hodnoceny experty v rámci hodnoticích panelů, poté jsou hodnoceny oborovými komisemi. O poskytnutí účelové podpory s přihlédnutím k výsledkům tohoto hodnocení rozhoduje předsednictvo GA ČR.

Podmínky pro uchazeče o poskytnutí podpory jsou zakotveny v zadávací dokumentaci vyhlášené veřejné soutěže. Kritérii hodnocení jsou cíle projektu, návrh způsobu řešení, návrh výstupů řešení, zahraniční spolupráce uchazeče, posouzení předchozí spolupráce uchazeče s GA ČR a přiměřenost finančních požadavků.

D. Zaměření kontroly

Při kontrolní akci bylo prověřeno, zda poskytovaná účelová podpora zabezpečovala úkoly a cíle stanovené národními koncepčními dokumenty výzkumu, vývoje a inovací, zda GA ČR sledovala a vyhodnocovala dopady této podpory a zda byl proces výběru projektů transparentní. Dále bylo provedeno mezinárodní srovnání úrovně základního výzkumu.

Kontrola byla zaměřena na následující dílčí otázky:

- zda GA ČR poskytovala účelovou podporu základního výzkumu v souladu se zákonem a národními koncepčními materiály v oblasti VaVal;
- zda byly veřejné soutěže vypsané GA ČR transparentní;
- zda GA ČR nastavila a realizovala efektivní systém kontroly průběhu řešení projektů;
- zda GA ČR sledovala a vyhodnocovala dosažené výsledky u jednotlivých podpořených projektů a souhrnně za celou poskytnutou podporu;
- mezinárodní srovnání úrovně základního výzkumu;
- zda byly dodrženy podmínky čerpání a použití dotace stanovené poskytovatelem dotace a obecně závazné právní předpisy.

V rámci kontrolní akce byla také provedena kontrola u 33 projektů základního výzkumu. Kontrolováno bylo 27 již ukončených standardních projektů, 1 standardní projekt s předpokládaným ukončením v roce 2017 a 5 projektů na „podporu excellence“ s předpokládaným ukončením v roce 2018. Kontrola byla provedena především z pohledu legality, účelovosti vynaložených peněžních prostředků a dosažení stanovených cílů projektů. Ke kontrole byly vybrány projekty ze skupiny standardních projektů, na kterou GA ČR poskytla přes tři čtvrtiny celkové podpory, a projekty na „podporu excellence“, jelikož se jedná o skupinu projektů s jednoznačně největší průměrnou schválenou podporou na jeden projekt. Kritériem výběru konkrétních projektů byla především výše udělené podpory a doba ukončení projektu.

Pozn.: Právní předpisy jsou v textu kontrolního závěru aplikovány ve znění účinném pro kontrolované období.

II. Podrobnosti ke zjištěným skutečnostem

1. GA ČR nesledovala, nevyhodnocovala a systematicky nepodporovala provázanost grantových projektů základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu, a nepostupovala tak v souladu s národními koncepčními materiály v oblasti VaVal

Činnost poskytovatele podpory musí být v souladu se všemi pro něj závaznými předpisy a dokumenty. Poskytovatel řídí svoji činnost rovněž podle podrobnějších vlastních koncepčních materiálů, které by měly být se závaznými předpisy a dokumenty v souladu.

Kontrolou bylo prověřeno, zda GA ČR řídila svoji činnost v souladu s vnitřními materiály a národními koncepčními dokumenty VaVal.

Strategickým dokumentem na národní úrovni, který udává hlavní směry v oblasti VaVal a zastřešuje ostatní související strategické dokumenty České republiky, je *Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky* (dále také „NP VaVal“). Ve statutu Grantové agentury České republiky, který schvaluje vláda, má GA ČR stanoveno, že účelovou podporu poskytuje v souladu s NP VaVal. Další významné související strategické dokumenty v oblasti VaVal představují především *Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací* (dále také „Národní priority“) a *Národní inovační strategie České republiky*.

Do roku 2015 neměla GA ČR vytvořenu koncepci, podle které by svoji činnost řídila. Následně GA ČR vypracovala *Koncepci činnosti Grantové agentury České republiky na léta 2016–2020* (dále také „Koncepce 2016“).

GA ČR nesledovala, nevyhodnocovala a systematicky nepodporovala provázanost grantových projektů základního výzkumu s dalšími fázemi inovačního procesu. Jak vyplývá z národních koncepčních dokumentů, ke zlepšení efektivity využívání nových poznatků VaVal v praxi je nutné podporovat zejména projekty, které zahrnují všechny fáze inovačního procesu. Tímto způsobem zároveň dojde k zefektivnění činnosti výzkumných organizací a rozvoji jejich spolupráce s aplikační sférou, včetně vyššího zapojení podniků do výzkumu. Na rozdíl např. od Finska a Švédska, které patří k evropským lídrům v oblasti VaVal, Česká republika striktně rozlišuje mezi základním a aplikovaným výzkumem, o to větší důraz by měl být kladen na jejich provázanost.

Spoluodpovědnost za zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu byla Grantové agentuře České republiky stanovena v *Národní politice výzkumu, vývoje a inovací České republiky na léta 2009–2015*. Potřeba zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu a nutnost podporovat inovační proces jako celek je zdůrazněna i v dalších národních koncepčních materiálech, kterými je GA ČR na základě usnesení vlády povinna řídit svoji činnost. Zmiňuje ji i Koncepce 2016 a důvodová zpráva k zákonu č. 110/2009 Sb.⁸

⁸ Zákon č. 110/2009 Sb., kterým se mění zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje).

Podpora projektů zahrnujících všechny fáze inovačního procesu vede k zefektivnění činnosti výzkumných organizací. Grantové agentuře České republiky byla uložena povinnost spolupodílet se na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu, přesto GA ČR tuto provázanost nesledovala, nevyhodnocovala a systematicky nepodporovala.

2. GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum

Poskytovatel podpory by měl nastavit a realizovat systém alokace této podpory, který bude v souladu s jeho působností, pravomocemi a odpovědností a vytvoří ideální podmínky pro dosažení požadovaných výsledků.

Kontrolou byl prověřen způsob, jakým GA ČR rozhodovala o alokaci prostředků na jednotlivé skupiny a obory grantových projektů a zda poskytovaná účelová podpora zabezpečovala úkoly a cíle stanovené národními koncepčními dokumenty VaVal.

V Národních prioritách je definováno celkem šest prioritních oblastí a ke každé z nich několik prioritních podoblastí s definovanými konkrétními cíli. Hlavním přínosem a smyslem formulace těchto prioritních oblastí je strategické orientování části (zejména aplikovaného, ale i části základního) národního výzkumu, vývoje a inovací do oblastí, které napomohou řešit zásadní současné a předvídatelné budoucí problémy a výzvy České republiky a umožní využít potenciální příležitosti pro její vyvážený rozvoj.

Z národních koncepčních materiálů, kterými je GA ČR na základě usnesení vlády povinna řídit svoji činnost, jednoznačně vyplývá důležitost podpory orientovaného výzkumu a skutečnost, že orientace na prioritní oblasti by se měla týkat rovněž základního výzkumu, a tedy především činnosti GA ČR, jakožto jediného poskytovatele účelové podpory základního výzkumu v České republice. Vhodnosti a potenciálu podpory orientovaného základního výzkumu si byla vědoma i GA ČR, o čemž svědčí Koncepce 2016 i příslušné zápisy ze zasedání předsednictva GA ČR.

Posláním GA ČR je podpora základního výzkumu, který může být tzv. badatelského (*blue-sky*) charakteru, spočívajícího primárně na principu stanovení tematického zaměření a cílů realizovaných projektů VaVal zdola, tedy samotnými výzkumníky, nebo orientovaného charakteru. GA ČR směřovala podporu pouze do výzkumu badatelského charakteru a orientovaný výzkum nepodporovala.

GA ČR nepodporovala ani nepodporuje žádné projekty přihlášené k některé oblasti nebo podoblasti Národních priorit. GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum, podporu směřovala a směřuje do neorientovaného základního výzkumu. Z národních koncepčních dokumentů přitom vyplývá, že u neorientovaného základního výzkumu je nižší předpoklad návaznosti a využití výsledků v následném aplikovaném výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích, které by měly pro Českou republiku přinášet praktické přínosy a přispět k růstu její konkurenceschopnosti a k naplňování důležitých potřeb rozvoje společnosti. GA ČR upřednostňovala rovnoměrné rozložení podpory grantových projektů do všech pěti vědních oborů, které postihují všechny oblasti základního výzkumu.

Z národních koncepčních dokumentů i z interních materiálů GA ČR vyplývá potřeba strategického orientování části základního výzkumu do oblastí, které napomohou řešit zásadní současné a předvídatelné budoucí problémy a výzvy České republiky a umožní využít potenciální příležitosti pro její vyvážený rozvoj. Tyto oblasti jsou definovány v národním koncepčním dokumentu Národní priority. GA ČR však upřednostňovala rovnoměrné rozložení podpory grantových projektů do všech pěti vědních oborů, které postihují všechny oblasti základního výzkumu a orientovaný základní výzkum nepodporovala.

3. Kontrolou byly zjištěny skutečnosti, které negativně ovlivnily transparentnost výběru projektů

Stanovení, zveřejnění a dodržení pravidel pro hodnocení návrhů projektů v rámci vypsání veřejných soutěží je základním předpokladem pro transparentní proces hodnocení a výběr podpořených projektů. Pravidla musí být známa všem potenciálním zájemcům o účast ve veřejné soutěži, zajišťovat jim rovné podmínky, musí být stanovena jasně a srozumitelně nesmí být měněna v průběhu již vypsání veřejné soutěže.

Kontrolou bylo prověřeno, zda GA ČR nastavila a dodržovala interní postupy, hodnotící i rozhodovací procesy o podporách projektů tak, aby byly minimalizovány možnosti ovlivňování, subjektivního a netransparentního rozhodování a byly vytvořeny rovné podmínky pro všechny uchazeče o podporu.

U již vypsání veřejné soutěže na podporu standardních grantových projektů na rok 2012 GA ČR o šest dnů prodloužila soutěžní lhůtu. Tuto změnu podmínek GA ČR nezveřejnila v Obchodním věstníku a o prodloužení soutěžní lhůty informovala pouze na svých webových stránkách, a to den před jejím ukončením. V té době již přibližně polovina uchazečů svoje soutěžní návrhy projektů podala. Prodloužením soutěžní lhůty tak GA ČR změnila vyhlášené podmínky veřejné soutěže, čímž porušila ustanovení § 17 odst. 2 zákona. Změnou podmínek GA ČR vytvořila uchazečům nerovné podmínky, čímž mohla některým uchazečům poskytnout zvýhodnění.

Soutěžní lhůty GA ČR stejným způsobem prodloužila rovněž u veřejných soutěží postdoktorůvých a bilaterálních projektů s počátečním rokem řešení 2012. GA ČR poskytla podporu projektům s počátečním rokem řešení 2012 v případě standardních projektů ve výši 2 836 805 tis. Kč, v případě postdoktorůvých projektů ve výši 303 351 tis. Kč a v případě bilaterálních projektů ve výši 41 103 tis. Kč. Veškerou tuto podporu GA ČR poskytla úspěšným uchazečům z veřejných soutěží, u kterých po vyhlášení změnila podmínky, čímž porušila zákon a mohla uchazečům vytvořit nerovné podmínky.

GA ČR si v zadávacích dokumentacích veškerých veřejných soutěží na podporu grantových projektů základního výzkumu s počátečním rokem řešení 2013 a všech následujících až do roku 2017 stanovila možnost prodloužit soutěžní lhůtu již vypsání veřejných soutěží, a tím změnit jejich podmínky, což je v rozporu se zákonem.

V rámci veřejné soutěže na „podporu excelence“ na rok 2014 předsednictvo GA ČR rozhodlo o poskytnutí podpory jiným projektům, než které navrhla oborová komise. Oborová komise navrhla k podpoře čtyři projekty seřazené od nejlepšího po nejhorší. První dva projekty byly předsednictvem GA ČR přehodnoceny jako projekty k neudělení dotace, zároveň projekty

na třetím a čtvrtém místě byly vyhodnoceny jako lepší, a tudíž se předsednictvo GA ČR rozhodlo podpořit tyto projekty. Po vyhlášení výsledků bylo podáno pět stížností na rozhodnutí předsednictva GA ČR. Stížnosti na rozhodnutí předsednictva GA ČR byly podány dvěma členy oborové komise a dále třemi navrhovateli projektů. Stížnostmi se zabývala kontrolní rada GA ČR, která vydala závazné stanovisko. Tímto stanoviskem se předsednictvo GA ČR řídilo a rozhodlo o dodatečném udělení podpory prvním dvěma projektům na „podporu excelence“ a současně rozhodlo o snížení podpory u všech čtyř podpořených projektů.

Vytváření databáze hodnotitelů a jejich výběru věnuje GA ČR značnou pozornost. Hodnotitelé by měli představovat záruku odbornosti a orientace na problematiku řešenou v konkrétním projektu. Pořadí návrhů projektů sestavené oborovými komisemi je výsledkem četných jednání a oponentních posudků externích hodnotitelů, včetně zahraničních. Předsednictvo GA ČR při přehodnocení projektů vybraných k podpoře jednalo v rámci svých kompetencí a své stanovisko zdůvodnilo. Předsednictvo GA ČR však rozhodlo o poskytnutí podpory jiným projektům, než které navrhla oborová komise na základě hodnocení projektů, které bylo výsledkem odborných jednání a oponentních posudků externích hodnotitelů, včetně zahraničních, a mělo by tak být zárukou odborného, nezávislého a transparentního posouzení.

U kontrolovaných veřejných soutěží nebyla hodnocí kritéria uvedená v zadávací dokumentaci zcela totožná s kritérii, která hodnotili posuzovatelé v hodnocících protokolech. Hodnocí kritérium zahraniční spolupráce, které GA ČR uvedla v zadávací dokumentaci, nebylo součástí hodnocení posuzovatelů v hodnocících protokolech. Dle vyjádření GA ČR jsou při odborném hodnocení návrhů projektů na zasedání oborových komisí posuzována veškerá kritéria dle zadávací dokumentace, nicméně záznam o tomto hodnocení jednotlivých návrhů projektů GA ČR nevytváří, takže zohlednění kritéria zahraniční spolupráce nebylo ověřitelné.

V rozporu se zákonem GA ČR změnila podmínky již vyhlášené veřejné soutěže. Vytvořila tak uchazečům nerovné podmínky, čímž mohla některým uchazečům poskytnout zvýhodnění. Předsednictvo GA ČR rozhodlo o poskytnutí podpory jiným projektům, než které navrhla oborová komise na základě hodnocení projektů, které bylo výsledkem četných jednání a oponentních posudků externích hodnotitelů, včetně zahraničních, a mělo by tak být zárukou odborného, nezávislého a transparentního posouzení. Hodnocí kritéria uvedená v zadávacích dokumentacích nebyla zcela totožná s kritérii, která hodnotili posuzovatelé v hodnocících protokolech. GA ČR nevytvářela písemné záznamy o hodnocení veškerých kritérií. Jejich zohlednění tak nebylo ověřitelné. Výše uvedené skutečnosti negativně ovlivnily transparentnost výběru projektů.

4. GA ČR nastavila a realizovala administrativně náročný systém kontroly průběhu řešení projektů, který vedl k pozdějšímu vyplacení podpory

Zásadním předpokladem řádného sledování a vyhodnocování poskytnuté podpory je správně nastavený systém kontroly průběhu řešení projektů. Takový systém dává poskytovateli ujištění, že podpora u jednotlivých projektů směřuje k naplnění svého účelu. Naopak v případě, že dosavadní průběh řešení neodpovídá původnímu předpokladu, umožňuje poskytovateli podporu zastavit, krátit či změnit podmínky jejího dalšího poskytování. Tuto kontrolu by měl poskytovatel realizovat před vyplacením podpory na další rok řešení projektů. Zároveň by

neměla nadměrně zatěžovat příjemce ani poskytovatele a vést k neopodstatněnému zdržování podpory na další rok řešení projektů.

Kontrolou bylo prověřeno, zda GA ČR nastavila a realizovala efektivní systém kontroly průběhu řešení projektů z hlediska naplňování jejich cílů.

GA ČR kontrolovala průběh řešení u všech projektů ještě před zasláním podpory na další rok řešení projektu. Hodnocení průběhu řešení grantového projektu každoročně prováděla oborová komise, do jejíž působnosti grantový projekt spadal, a to především na základě posouzení dílčích zpráv, které příjemci zasílali v polovině ledna následujícího roku. Hodnoceno bylo mj. dosavadní řešení grantového projektu a plán řešení projektu na další rok, a to především z hlediska naplňování stanovených cílů. Byly-li splněny předpoklady pro pokračování podpory grantového projektu a předsednictvo GA ČR rozhodlo o pokračování podpory grantového projektu, zaslala GA ČR příjemcům návrh dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory.

Zákon stanovuje, že u víceletých projektů ve druhém roce a dalších letech řešení je povinností poskytovatele začít poskytovat podporu do 60 kalendářních dnů od začátku kalendářního roku v případě, že jsou mj. splněny závazky příjemce vyplývající ze smlouvy o poskytnutí podpory. Poskytování podpory na druhý rok a další roky řešení je dle GA ČR nastaveného systému vázáno na splnění podmínek, mezi kterými je mj. i povinnost příjemce podepsat dodatek ke smlouvě o poskytnutí podpory. Tato povinnost je stanovena v zadávací dokumentaci i uzavřené smlouvě o poskytnutí podpory.

Na vzorku 11 standardních projektů NKÚ zjistil, že v roce 2013 poskytla GA ČR podporu příjemcům v průměru až na konci května a v letech 2014 a 2015 v průměru na začátku dubna. Kontrola průběhu řešení projektů zakončená návrhem dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory trvala v roce 2013 v průměru do konce března a v letech 2014 a 2015 v průměru do konce února. Pozdní termíny vyplácení podpory byly způsobeny zejména procesem uzavírání dodatků ke smlouvám o poskytnutí podpory. Tento proces trval v roce 2013 v průměru téměř 2 měsíce a v letech 2014 a 2015 v průměru více než měsíc.

Zaslání podpory příjemcům bylo dle nastavených podmínek možné až po uzavření dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory, a to i u projektů, u kterých tímto dodatkem nebyly měněny již sjednané podmínky. Takovýchto projektů bylo přitom v rámci standardních projektů téměř 90 %. Vzhledem k množství každoročně řešených projektů byl tento systém administrativně značně náročný a rovněž vedl k pozdějšímu vyplácení podpory příjemcům.

GA ČR vyplácela podporu na druhý a další roky řešení projektů vždy až po uzavření dodatku ke smlouvě o poskytnutí podpory na daný rok. Těmito dodatky přitom nebyly ve většině případů měněny již sjednané podmínky. Povinnost uzavření těchto dodatků vedla k administrativně náročnému systému pro GA ČR i příjemce a rovněž k pozdějšímu vyplácení podpory příjemcům.

5. GA ČR nesledovala kvalitu dosahovaných výsledků souhrnně za poskytnutou podporu

Zásadním předpokladem řádné činnosti poskytovatele je sledování a vyhodnocování poskytnuté podpory. Takové sledování a vyhodnocování dává poskytovateli ujištění, že poskytovaná podpora přináší požadované výsledky a v případě jejich nedosahování možnost upravit systém poskytování této podpory.

Kontrolou bylo proto prověřeno, zda GA ČR sledovala a vyhodnocovala dosažené výsledky u jednotlivých podpořených projektů a souhrnně za celou poskytnutou podporu.

V letech 2011 až 2015 došlo ke každoročnímu nárůstu účelové podpory základního výzkumu GA ČR. V roce 2015 činila tato podpora 3,57 mld. Kč, tedy o 1,21 mld. Kč více, tj. o 51 % více než v roce 2011. V rámci celkových dopadů poskytnuté podpory GA ČR monitorovala především počet dosažených výsledků. Nejčastějším druhem výsledku v letech 2011 až 2015 byl článek v odborném periodiku. Informační systém VaVal v této kategorii nerozlišuje periodika impaktovaná a neimpaktovaná⁹. Vývoj počtu výsledků projektů podporovaných GA ČR je uveden v následující tabulce.

Tabulka č. 2: Počet dosažených výsledků základního výzkumu podporovaného GA ČR za roky 2011 až 2015

Výsledek	2011	2012	2013	2014	2015	Celkem
Článek v odborném periodiku	5 663	6 215	5 900	6 424	9 292	33 494
Článek ve sborníku	3 704	2 987	2 381	2 514	2 669	14 255
Ostatní výsledky	864	835	665	734	1 033	4 131
Kapitola resp. kapitoly v odborné knize	745	1 141	585	565	666	3 702
Výsledky aplikovaného výzkumu ¹⁰	517	432	294	298	265	1 806
Odborná kniha	285	246	235	260	292	1 318

Zdroj: informace GA ČR – data z IS VaVal za roky 2011 až 2013 ke dni 20. 5. 2015 a za roky 2014 a 2015 ke dni 25. 5. 2016.

Kromě roku 2015 v kategorii článků v odborném periodiku nebyl v letech 2011 až 2015 v počtu dosažených výsledků výrazný nárůst.

O úrovni základního výzkumu vypovídá spíše než četnost dosažených výsledků především jejich kvalita. Důležitými ukazateli kvality výsledků základního výzkumu, které představuje téměř výhradně publikační činnost, jsou především citovanost výstupů a impaktní faktor periodika, ve kterém byly výstupy publikovány.

GA ČR monitoruje kvalitu výstupů na základě závěrečných zpráv v rámci jednotlivých projektů. Přehled o citovanosti a impaktních faktorech za jednotlivé vědní obory a souhrnně za celou poskytnutou podporu však nemá. GA ČR nesledovala kvalitu výsledků souhrnně za poskytnutou podporu, a nemohla tedy adekvátně vyhodnotit celkové dopady této podpory.

⁹ Impaktované periodikum je periodikum s přiděleným impaktním faktorem, což je podíl množství citací článků z určitého časopisu v daném roce, které byly vydány v předchozích dvou letech, k počtu všech publikovaných článků v časopise v předchozích dvou letech. Čím vyšší impaktní faktor, tím je v daném oboru periodikum prestižnější. Impaktovaná periodika jsou obecně považována za prestižnější než neimpaktovaná.

¹⁰ Výsledky aplikovaného výzkumu – rovněž základní výzkum může vést k výsledku jako je např. patent, prototyp, funkční vzorek apod.

Zásadním předpokladem řádné činnosti poskytovatele je sledování a vyhodnocování poskytované podpory. GA ČR nesledovala kvalitu dosahovaných výsledků za jednotlivé vědní obory ani souhrnně za poskytnutou podporu, a nemohla tak adekvátně vyhodnotit celkové dopady této podpory.

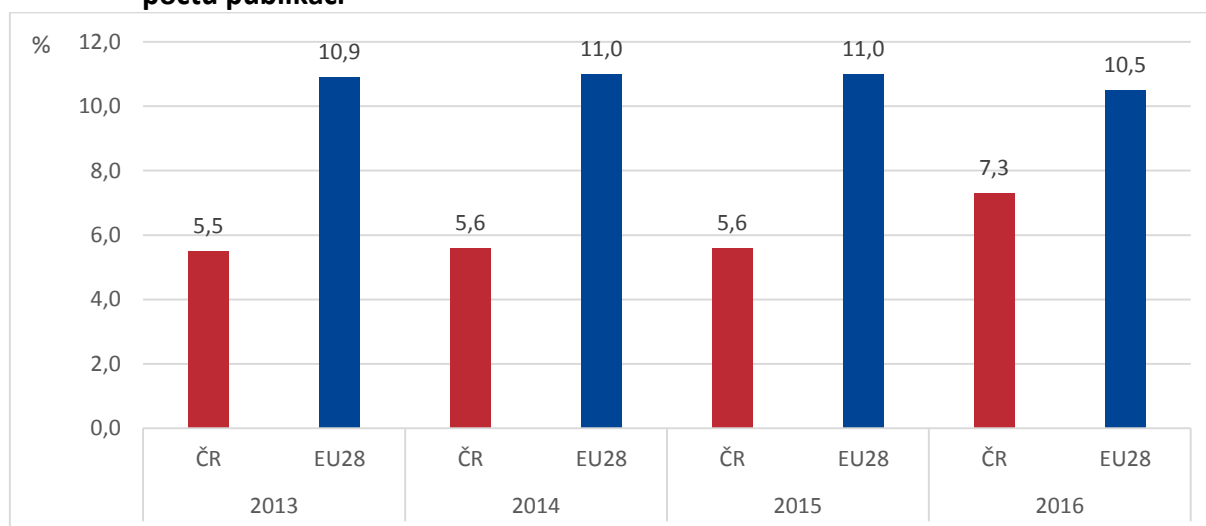
6. V kvalitě základního výzkumu Česká republika za evropským průměrem zaostává

Pro možnost komplexního vyhodnocení poskytované podpory je nezbytné mít přehled o výsledcích a dopadech této podpory nejen v rámci České republiky, ale rovněž v mezinárodním srovnání. Toto srovnání může upozornit na oblasti, ve kterých má Česká republika největší rezervy a zároveň příležitosti ke zlepšení.

V rámci kontroly byla srovnána úroveň základního výzkumu v České republice s ostatními, především evropskými zeměmi.

Pro srovnání kvality základního výzkumu je relevantní zejména úroveň publikací, jelikož publikační činnost je téměř výhradním výstupem základního výzkumu. Jako indikátor kvality publikací je možno použít ukazatel podílu 10 % světově nejcitovanějších publikací na celkovém počtu publikací. Tento ukazatel je v rámci srovnání úrovně v oblasti VaVal využíván Evropskou komisí. Jak zobrazuje následující graf, v tomto ukazateli Česká republika oproti evropskému průměru výrazně zaostává.

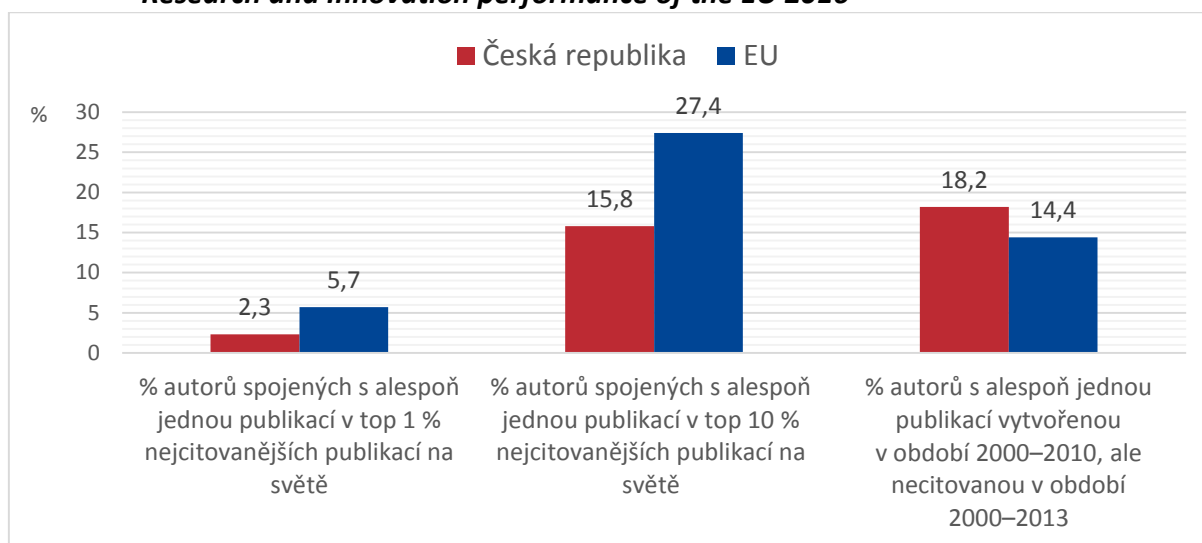
Graf č. 2: Srovnání ČR a EU – podíl 10 % světově nejcitovanějších publikací na celkovém počtu publikací

Zdroj: Innovation Union Scoreboard za roky 2013, 2014, 2015 a 2016.

Česká republika vykazuje v porovnání s evropským průměrem výrazně nižší podíl autorů spojených alespoň s jednou publikací v nejcitovanějších publikacích na světě a naopak vyšší podíl autorů s vytvořenými publikacemi, které nebyly citovány. Tyto ukazatele v rámci detailní analýzy výkonnosti evropských států v oblasti VaVal využívá Evropská komise. Jejich přehled zobrazuje následující graf.

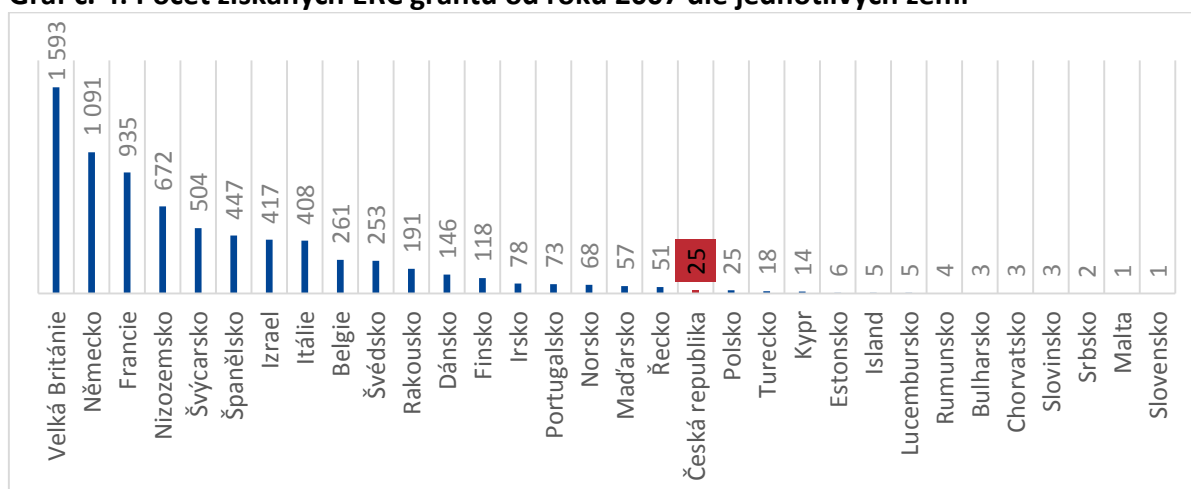
Graf č. 3: Srovnání ČR a EU – ukazatele tvorby a kvality publikací zveřejněné v Science, Research and Innovation performance of the EU 2016

Zdroj: Science, Research and Innovation performance of the EU 2016.

V roce 2007 byla Evropskou komisí zřízena European Research Council (Evropská výzkumná rada, dále také „ERC“) jako první celoevropská grantová agentura pro financování hraničního výzkumu¹¹. Česká republika není v mezinárodním srovnání v získávání ERC grantů příliš úspěšná. Toto srovnání zobrazuje následující graf.

Graf č. 4: Počet získaných ERC grantů od roku 2007 dle jednotlivých zemí

Zdroj: European Research Council, ke dni 12. 1. 2017.

¹¹ Hraničním výzkumem se rozumí výzkum na hranici lidského poznání bez ohledu na to, zda je základní, či aplikovaný. Jedná se o výzkum originální, často interdisciplinární povahy. Vědci při jeho uskutečňování používají nových, nekonvenčních metod a přístupů, mají jasnou ambici překročit hranice současného poznání. Projekty jsou rizikové, ale mohou výrazně ovlivnit daný obor, posunout jeho hranice či otevřít zcela nové výzkumné perspektivy nebo směry.

V indikátorech měřících kvalitu publikací, které jsou téměř výhradním výstupem základního výzkumu a úspěšnosti jejich autorů, nedosahuje Česká republika evropského průměru. Česká republika zaostává i v mezinárodním srovnání úspěšnosti v získávání grantů Evropské výzkumné rady.

7. Zjištění u příjemců podpory

Předpokladem dosažení účelu poskytnuté podpory je na straně příjemců dodržení stanovených podmínek jejího využití a splnění očekávaných přínosů jednotlivých projektů.

Kontrolou bylo prověřeno, zda byly dodrženy podmínky čerpání a použití podpory stanovené GA ČR a obecně závazné právní předpisy a zda příjemci dosáhli stanovených cílů projektu.

Kontrola bylo podrobena celkem 33 projektů. Ze skupiny grantových projektů „standardní projekty“ bylo 28 projektů (jeden neukončen k datu 31. 12. 2016) a pět projektů ze skupiny grantových projektů „excellence“ v základním výzkumu (žádný projekt nebyl ukončen k datu 31. 12. 2016). S výjimkou jednoho projektu činila u všech ostatních kontrolovaných projektů míra podpory 100 % celkových uznaných nákladů.

U již ukončených kontrolovaných projektů příjemci dosáhli stanovených cílů (zejména získání nových vědomostí a poznatků). Příjemci však neměli povinnost se smluvně zavázat ke konkrétnímu počtu a kvalitě dosažených výsledků, tj. výstupů z cílů, především ve formě publikační činnosti.

Kontrola byly podrobena uznané náklady u příjemců v celkové výši 317 mil. Kč. U 13 projektů byly zjištěny nedostatky, které NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně v celkové výši 24,3 mil. Kč a o této skutečnosti zaslal oznámení příslušnému správci daně.

Příjemci porušili rozpočtovou kázeň např. tím, že:

- v pracovních smlouvách nespécifikovali druh činnosti nebo práce a jejich rozsah a neuvedli souvislost s řešeným grantovým projektem,
- z poskytnuté podpory hradili náklady nesouvisející s řešením projektu,
- hradili cestovní náhrady při pracovní cestě osobám, se kterými neuzavřeli pracovní právní ani jiný smluvní vztah,
- vynaložili náklady, které časově a věcně nesouvisely s řešením projektu.

Dalším zjištěným nedostatkem byla např. skutečnost, že příjemci nepřeváděli vždy včas příslušnou část účelové podpory dalším účastníkům. V každoročních dílčích zprávách byly zjištěny nesrovnalosti, i přesto byly zprávy vždy ze strany GA ČR schváleny.

Dle zákona je GA ČR povinna provádět finanční kontrolu u příjemců podpory nejméně u 5 % objemu podpory poskytnuté v daném kalendářním roce. U poskytnuté podpory za roky 2012 až 2014 GA ČR provedla finanční kontrolu vždy nejméně u 6 % objemu, a tím splnila zákonnou podmínku. Přehled finančních kontrol realizovaných GA ČR v letech 2013 až 2015 vztahujících se k poskytnuté podpoře let 2012 až 2014 zobrazuje následující tabulka.

Tabulka č. 3: Přehled finančních kontrol realizovaných GA ČR v letech 2013 až 2015 vztahujících se k poskytnuté podpoře let 2012 až 2014

Rok	Zkontrolovaný objem (v tis. Kč)	Porušení oprávněného použití finančních prostředků (v tis. Kč)	Počet oznámení finančnímu úřadu
2012	162 956	218	31
2013	189 716	830	62
2014	206 728	2 647	104

Zdroj: závěrečné účty GA ČR za roky 2013, 2014 a 2015.

Z tabulky je zřejmý nárůst v kontrolovaném objemu, počtu zjištěných porušení oprávněného použití finančních prostředků i počtu oznámení finančnímu úřadu.

Příjemcům již ukončených kontrolovaných projektů se podařilo dosáhnout stanovených cílů, neměli však povinnost smluvně se zavázat ke konkrétnímu počtu a kvalitě dosažených výsledků. U 13 z 33 kontrolovaných projektů příjemci porušili podmínky použití podpory způsobem, který NKÚ vyhodnotil jako porušení rozpočtové kázně, a to v celkové výši 24,3 mil. Kč. Na porušení oprávněného použití finančních prostředků poukazují i výsledky finančních kontrol provedené GA ČR.

III. Závěrečné zhodnocení

Největší příležitost k zefektivnění systému poskytování účelové podpory základního výzkumu Grantovou agenturou České republiky spatřuje NKÚ především v realizaci stanovených koncepcí a strategií.

GA ČR se systematicky nepodílela na zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu. Česká republika striktně rozlišuje mezi základním a aplikovaným výzkumem, o to větší důraz by měl být kladen na jejich provázanost. Tato provázanost je důležitým předpokladem na jedné straně lepší identifikace oblastí zajímavých pro aplikační sféru a na druhé straně vyššího reálného uplatnění výsledků základního výzkumu. Z pozice jediného poskytovatele účelové podpory základního výzkumu v České republice může GA ČR významně přispět k zajištění vazby základního výzkumu na další fáze inovačního procesu.

GA ČR nepodporovala orientovaný základní výzkum. Česká republika disponuje určitými finančními prostředky a výzkumnými kapacitami. Rovnoměrné rozložení podpory do všech vědních disciplín zákonitě vyčerpává tyto omezené zdroje, které tak nemohou být koncentrovány do výzkumných směrů, které by mohly dosahovat v oblasti orientovaného základního výzkumu průlomových objevů, nalézt větší uplatnění a v konečném důsledku přispět k růstu konkurenceschopnosti České republiky. GA ČR by měla nastavit systém poskytování podpory tak, aby část této podpory směřovala do orientovaného základního výzkumu. Lepších výsledků lze dosáhnout koncentrací stávajících zdrojů. Tento závěr je v souladu s Konceptí 2016, ve které GA ČR mj. uvádí: „V oborech, kde je to možné, bude účelné motivovat výzkumné týmy, které se zaměřují na orientovaný základní výzkum. Vzhledem k nevyužitému potenciálu je tato příležitost využitelná i bez zásadních investic.“

Seznam použitých zkratk

ČR	Česká republika
ERC	European Research Council (Evropská výzkumná rada)
EU	Evropská unie
EU28	28 členských zemí Evropské unie
GA ČR	Grantová agentura České republiky
Koncepce 2016	strategický dokument <i>Koncepce činnosti Grantové agentury České republiky na léta 2016–2020</i>
Národní priority	strategický dokument <i>Národní priority orientovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací</i>
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NP VaVal	strategický dokument <i>Národní politika výzkumu, vývoje a inovací České republiky</i>
VaVal	výzkum, experimentální vývoj a inovace
zákon	zákon č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací)

Standardní projekty

Standardní projekty představují hlavní typ projektů, které GA ČR podporuje od svého vzniku, tj. od roku 1993. Délka trvání projektů je 2 až 5 let. Téma projektu volí navrhovatel v rámci všech oblastí základního výzkumu. Uchazečem může být právnická či fyzická osoba, organizační složka státu nebo územního samosprávného celku, organizační jednotka Ministerstva obrany nebo Ministerstva vnitra zabývající se výzkumem a experimentálním vývojem. Projekt řeší jedna osoba nebo tým vědeckých pracovníků z jedné nebo více institucí. Veřejná soutěž na podporu standardních projektů je vyhlašována vždy jednou za rok, zpravidla v únoru. Hodnoticí proces následně probíhá do podzimu a výsledky této veřejné soutěže jsou zveřejněny před koncem příslušného kalendářního roku. Hlavními kritérii hodnocení návrhů projektů jsou originalita a kvalita návrhu projektu, dále také odborné předpoklady navrhovatele dosáhnout deklarovaných cílů a přiměřenost nákladů.

Postdoktorské projekty

Postdoktorské projekty jsou zaměřeny na podporu začínajících vědců, kteří mají ukončené doktorské studium. Jedná se o projekty jednoho řešitele podporované GA ČR od roku 1998. Poslední veřejnou soutěž na podporu postdoktorských projektů GA ČR vypsal v roce 2013 s počátečním rokem řešení 2014. Podpora této skupiny projektů měla být ukončena v roce 2016.

Projekty na „podporu excelence“

Projekty na „podporu excelence“ jsou zaměřeny na špičkový základní výzkum, pro jehož uskutečnění nelze vytvořit podmínky v rámci existujících skupin grantových projektů GA ČR. Jedná se o projekty, které jsou multidisciplinární a na jejichž řešení se podílí více účastníků. GA ČR vypsal dvě veřejné soutěže na podporu „projektů excelence“, a to s počátečním rokem řešení 2012 a 2014. Projekty z obou veřejných soutěží by měly být ukončeny v roce 2018.

Doktorské projekty

Doktorské projekty jsou zaměřeny na podporu a koordinaci vědecké činnosti v rámci doktorských studijních programů s dobou trvání 1 až 4 roky. Podporu této skupiny projektů GA ČR ukončila v roce 2012.

Mezinárodní (bilaterální) projekty

Mezinárodní grantové projekty jsou v GA ČR podporovány od roku 2005, kdy GA ČR navázala spolupráci s jihokorejskou agenturou National Research Foundation of Korea a s německou agenturou Deutsche Forschungsgemeinschaft. V roce 2008 byla mezinárodní spolupráce rozšířena o nového partnera, a to tchajwanskou agenturu National Science Foundation, nyní Ministry of Science and Technology. Délka trvání projektů je 2 až 3 roky. Téma projektu volí český navrhovatel ve spolupráci se zahraničním navrhovatelem. U této skupiny mezinárodních projektů hodnocení probíhá nezávisle v obou partnerských agenturách. Podmínkou poskytnutí podpory mezinárodnímu projektu ze strany GA ČR je jeho schválení oběma národními poskytovateli. Každý národní poskytovatel financuje aktivity týkající se části řešení projektu v rámci svého teritoria.

Juniorské projekty

Juniorské grantové projekty jsou zaměřeny na vytvoření příležitosti pro excelentní mladé vědecké pracovníky s cílem vybudovat si nezávislou skupinu s několika spolupracovníky a moderním vybavením. Jejich cílem je oživit současnou strukturu základního výzkumu v ČR. GA ČR podporuje tuto skupinu projektů od roku 2015.

EUROCORES

V programu EUROCORES spojily European Science Foundation a její členské organizace své úsilí a prostředky k podpoře společných projektů umožňujících zapojení vědeckých týmů evropských zemí do široké interdisciplinární spolupráce v rámci tematicky vymezených oblastí. Podporu této skupiny projektů GA ČR ukončila v roce 2014.

LA granty (Lead Agency)

Tento typ projektů je zaměřen na podporu mezinárodní spolupráce v základním výzkumu na základě podepsaných mezinárodních dohod o spolupráci se zahraničními partnerskými organizacemi. Hodnocení mezinárodních grantových projektů probíhá s využitím principu „lead agency“, tj. na základě dohod mezi agenturami jsou návrhy grantových projektů posuzovány pouze u jedné z národních agentur, druhá výsledky hodnotícího procesu přijímá. GA ČR podporuje tuto skupinu projektů od roku 2015.